

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 31.

V Ptuj v nedeljo dne 1. avgusta 1909.

X. letnik.

Velikanska toča.

Vse uničeno! — Revščina grozovita! — Na pomoč!

Mnogokrat že doživeli so štajerski kmetje, mnogokrat že so videli, kako jim razjede grozovita toča vse nade. Ali kaj tako velikanskega, tako obširnega, kakor je bila nevihta toča na preteklo soboto dne 24. julija, še ni bilo. Najstarejši ljudje se ne morejo na tako nevihto, na tako točo spominjati. Kamor je udarila, tam je vse v tla zbito, kar je zadela, to je uničeno.

Kako krasno so kazale letos naše gorice! Vse polno sadu, vse polno krasnih nagonov! Naša nam je vzela mrvo in s tem škodovala naši vinoreji. Tudi otave ni bilo mnogo pričakovati. Edino na polju, na njivi in v vinogradu je lepo ostalo. Zdaj pa je za tisočere kmete tudi to zadnje upanje uničeno. Tisočere družine prišle so z enim udarcem na beraško palico. Povsod jok in revščina, povsod obupanje...

Krasni košček zemlje v južno-vzhodni in vzhodni Stajerski je uničila toča. In kakor na bojišču, po krvavi bitki, tako izgledajo zdaj te pokrajine.

Velikanska nesreča izvršila se je na tri fronte. Na gornjem Stajerskem, v zeltveški in seckauški pokrajini, napravila je toča največje škode. Seveda to škodo niti primerjati ni mogoče, ki jo je dalje doli opazovati. Druga nevihta napadla je polja okoli Hartberga; v mnogih občinah je tukaj vse uničeno, tako da ni niti zrnja več na polju, niti bilke trave ali zelenjadi. Najgrozovitejše pa je divjala nevihta v ormoški pokrajini. Tu je toča z viharjem tako grozno nastopila, da tega še nikdo ni opazoval in da je ljudstvo mislilo, da prihaja sodni dan...

V naslednjem podamo glavna poročila iz prizadetih krajev:

Ormož in okolica.

V soboto, 24. t. m. okoli 4. ure prihajala je od severa črna nevihta. Zrak je bil vroč in miren, v daljavi pa se je že začelo grmenje. Kmalu začel je vihar in dež. Potem en hip mir, nakrat pa grozovita toča. Posamezno zrnje toče bilo je veliko kakor kurje jajce in do pol kilograma težko. Veje, debele kot roka, padale so iz drevja, iz streh je bila opeka zbita in popihana, kakor da bi bila iz papirja, steklo na oknih je razpadlo, stanovanja so se napolnila s vodo. Škoda je več milijonov kron. Kmalu potem se je zjasnilo in s solznatimi očmi so ljudje prizadeto škodo opazovali.

Mesto Ormož

je popolnoma razbito. Vse strehe brez opeke, vse šipe razbite, vsi vrtovi uničeni, pota polna vejevja iz dreves, na cestah jok in žalost, poleg hiš kupi ciglov in kamenja. Marsikdo od me-

ščanov prišel je na beraško palico, ker mu je toča vse uničila.

Ormoška okolica

je istotako prišla v veliko bedo, iz katere se še leta dolgo ne bode rešila. Sad na polju uničen. Od koruze se vidi le še par štorov. Kjer je bila preje pšenica ali oves, vidi se danes nago zemljo ali opeko. Vinogradi so popolnoma zbiti, drevje brez skorje in vej. Povsod ležijo ubite srne, zajci in druga divjačina. Ljuba naša ptica je izginila, cele vrste divjih kokoši ležijo ubite na tleh. Nesreča je tako velika, da ljudstvo niti solz več nima.

Razširjenost toče.

Nesreča je še večja, ker je bila nevihta tako grozno razširjena. Od Polenškaka pa do Središča, po dolgosti 35 kilometrov, po širokosti 11 kilometrov. In v tej veliki pokrajini vse uničeno! Vse upanje izginilo!

Posl. Ornig na pomoč.

Novica o tej nesreči se je hitro kot blisek razširila. Župan ormoški, g. Kautzhammer je takoj brzojavno poslancu Jos. Ornigu nesrečo naznanil. V nedeljo dopoldne prišel je g. Ornig že v Ormož. Spremljal ga je okrajni glavar in obadva kar očem nista mogla verovati. Obljubila sta, da storita vse, kar je v njunih močeh, da pomagata in tolažita nesrečneže. Poslanec Ornig poslal je tudi takoj c. kr. namestniku v Gradec telegram s sledečo vsebino: „Prihajam od Ormoža, kjer sem si ogledal grozne poškodbe vsled včerajšne toče na poslopih in kulturah. Prosim od sklada za bedo takoj izdatne podpore. Vlada velika revščina in obupanje. Poslanec ormoški Josef Ornig.“ — Tudi na drugi način je g. Ornig že vse korake storil, da se pridobi prebivalstvu podporo. Poročamo o temu še. Upamo pa, da bodejo tudi slovenski poslanci, ki so izvoljeni za deželo, svojo dolžnost storili.

Motena slavnost.

Vsako leto vrši se ob prazniku sv. Jakoba v Ormožu večja slavnost (Patrozium). Vsled nesreče je župnik Giebe obhod odpovedal. Ko je pri božji službi svoje farane tolažil, napolnilo je glasno jokanje cerkev. Hvala župniku za dobre njegove besede!

Uničeni vinogradi.

Posamezni vinogradi so popolnoma uničeni, tako v Humu, Pavlovcih, Brebrovniku itd. Hudo prizadelo je mesto Ormož in okolica, nadalje Velika Nedelja, Lešnice, Libonja, Pušovce. Še v nedeljo in ponedeljek našlo se je v posameznih krajih kupe toče, visoke do 1 m. V Libonji odnesel je vihar krčmarju Novaku pol svinjske

štale. V hotelu Bauer v Ormožu je bilo ne verandi 45 šip pobitih. G. Steinklauber iz Pragerskega prišel je v nedeljo v Ormož in sprejemal naročila na opeko po znižani ceni, zakar mu gre vsa hvala. Občinska šparkasa in občina sama naročila sta 7 vagonov opeke, ki se bodejo oddajali po znižanih cenah prizadetim.

Osebni vlak v toči.

Med nevihto vozil je ravno iz Budimpešte prihajajoči osebni vlak skozi Ormož. Vse šipe vlaka so bile razbite. Potniki so se morali pod klopi skriti, da jih ni zadela toča ali pa kosi šip. Bili so v življenski nevarnosti. Ljudje so padali na kolena in molili.

Velikost škode

se doslej seveda še ne more ceniti. Gotovo je, da znaša več milijonov kron.

Posamezni dogodki.

Med nevihto opazilo se je voz s splašenima konjoma v divjem teku skozi Ormož divjati. Voznik ni mogel splašenih konj ustaviti in se je moral sam, kakor je to ravno šlo, pred točo varovati. Kaj se je z vozom in voznikom zgodilo, se doslej ne ve. Dijak Kollenz vozil se je v nevarnem času na kolesu. Kakšnih 100 korakov od hiše dohitela ga je toča. Pridobil je težke rane na rokah in glavi. Končno ga je toča na tla pobila, kjer je nezavesten obležal.

Razno.

V Purkli so našli 17 1/2 deke težko točo. Drevje je bilo iz tal iztrgano. Nekega kmeta koča se je podrla in moža težko ranila. — Proti Radgoni so se vozili ravno grof Szapary, okrajni glavar grof Stürgh, soproga in več otrok v avtomobilu, ko jih je toča dohitela. Avtomobil je vrgel vihar v veliko drevo, ki se je takoj prelomilo. K sreči ni bil nikdo ranjen. — V ponedeljek so se zbrali v Ormožu občinski predstojniki. Okrajni glavar in upravitelj Flucher so z njimi cenila škodo. Najhujše prizadete so Vičanci. Glavna škoda se razteguje v dveh vrstah: Vičanci-Velika Nedelja in Ljutomer-Ormož. — Glavni strokovnjaški vodja za cenitev škode in pomoč je obskrbnik g. Flucher. Stem je vse zelo zadovoljno, kajti Flucher je pač tako temeljiti strokovnjak in čisti značaj, da boljšega ni bilo najdeti.

Na pomoč!

Velikanska je škoda, velikanska beda ter revščina! Za leta naprej so gorice uničene, kmet ne ve več, kako se bode preživel. Obupanje je pač splošno... Zdaj treba pokazati svoje krščansko srce, svojo ljubezen do bližnega! Zdaj treba roko odpreti in revežem pomagati!... Vlada mora storiti svojo dolžnost in ta dolžnost je, da se da takoj in izdatno podpora. In tudi drugi naj pomagajo!

Dal Bog, da bi se nesrečno ljudstvo iz te grozne bede spravilo, da bi se zopet razmere zboljšale! Dal Bog, da bi toča doslej neprizadete kraje pustila pri miru!

Na pomoč! Na pomoč!

Dne 24. t. m. uničila je velikanska toča in nevihta gorice, njive, polja hiša in poslopja tisočero naših sotrpinov Kmetje so obupani, žene jokajo, otroci so lačni. Od kje davke plačati? Od kje naj pride pomoč? Treba je, da nabiramo denar za vboge žrtve te grozne nesreče. Zato prosimo vse prijatelje in znance, vse odjemalce in naročnike, sploh vsakega, kdor ima le iskrico ljubezni do bližnega, kdor hoče vsaj z najmanjšim doneskom revežem pomagati, — naj nam pošlje malo podpore. Uredništvo „Štajerca“ bode zbiralo te podpore, jih objavilo v našem listu in izročilo najpotrebnejšim po toči prizadetim. Vsakdo naj podeli vsaj malenkost, naj si bode še tako majhno svotico denarja in jo nam v božjem imenu pošlje!

Pomagajte hitro!

Revščina je grozovita in večna usoda Vam bode povrnila, kar storite za te reveže.

Meščani! Pomagajte, kajti kmetu se slabo godi!

Kmetje v neprizadetih krajih, dajte vsak par krajcarjev in nabrala se bode svotica, s katero se bode mnogim pomagalo!

Vsi, vsi morajo pomagati!

Vsi doneski naj se pošiljajo uredništvu „Štajerca“.

Vsakdo naj da vsaj malo svotico! Vsak krajcar je dobro došel in bode z imenom darovalca izkazan!

Pomagajte!

Uredništvo „Štajerca“.

Izkaz daril:

Župan Jož. Ornig . . . . . 100 kron.

(Prihodnji naprej.)

Politični pregled.

Vedno denar — na Kranjsko. Iz Ljubljane se poroča: Občinski svet ljubljanski je sklenil, da se finančnemu ministru Bilinskemu zahvali, ker je podelil ta 900.000 kron iz potresnega posojila za ustanovitev državne obrtniške šole v Ljubljani. Torej — zaradi brezmejnega kričanja tistih ljubljanskih hujskačev, ki se na veleizdajalski način združujejo z Belgradom in Petersburgom, se bode darovalo zopet 900 tisoč kron za Ljubljano. Ali vlada ne pomisli, da se mora končno prebivalstvo na Štajerskem in Koroškem vznemiriti, ako se tisoče in tisoče denarja meče tako rekoč skozi okno? Zakaj je vlada mačeha za nas, za kranjske hujskače pa dobra mati? In zakaj se naši poslanci ne pobrigajo za take zadeve? Prvaški poslanci so pač le sužnji kranjskih . . .

Cerkveno premoženje narašča vedno bolj in bolj. Leta 1900 znašalo je čisto premoženje katoliške cerkve na Avstrijskem 789 milijonov v 751.608 kron. Dohodki iz premoženjskega obrata cerkvenih zavodov znašali so istega leta 62 milij. 423.222 K. Danes obsega cerkveno premoženje že več kot eno milijardo, torej več kot 1.000 milijonov kron. Cerkev je torej na Avstrijskem največji bogatin. Pa tudi največji veleposetnik je; kajti že l. 1900 je cerkev bila lastnica zemljišč in posestev v vrednosti skoraj 303 milijonov kron. Vkljub temu pa cerkev ne plačuje svojih služabnikov, temveč mora država, morajo torej davkoplačevalci vsako leto 15½ milijonov kron za duhovnike plačevati. Pri teh razmerah tudi ni čudno, da narašča pri nas na Avstrijskem število duhovnikov. L. 1890 smo imeli n. p. 21.000 samostanskih duhovnikov, leta 1900 pa že 27.000. Ja, ja, Goethe je imel prav, ko je dejal: Die Kirche hat einen guten Magen . . .

Od c. kr. državnih železnic. Od 1. do 30. junija 1909 zvozilo se je po naših državnih železnicah skupaj 10.473.000 oseb in 7.281.800 ton blaga. Dohodki iz voznine znašajo več kot 50 milijonov kron. Pač lepe številke!

Mladoturki izkoriščajo svojo zmago zdaj na prav barbarski način. Vsak dan, mesece sem, obsojajo pripadnike prejšnjega sultana Abdula Hamida na smrt. Pretekli ponedeljek se je v Stambulu na neki seji 13 političnih zločincev usmrtilo, med njimi divizijskega generala Šerkeš Mehmeda, adjutanta in načelnika tajne policije Abdul Hamida, divizijskega generala Jusufa, bivšega vojaškega komandanta derviša Wahdeli, 2 lajtnanta, 2 vojaka in 1 uradnika. Kri teče v potokah. Zob za zob!

Zarota na Grškem. Vlada je prišla veliki zaroti proti kraljevi družini grški na sled. Razni mlajši oficirji so se zmenili, odstraniti vso kraljevsko družino. Mnogo oficirjev so zaprli.

Vojna Španske proti Kabilom. Izsesana in od klerikalcev zanemarjena Španska pelje zdaj vojsko v Maroki, brez da bi imela tudi v slučaju zmage dobiček. Tedne že se borijo v okolici mesta Mellila. Divji narod Kabili se borijo z vso strastjo. Njih duhovniki pridigajo „sveto vojno“ proti Špancem. Kabilska armada šteje že 16.000 mož. Vojska je krvava in brez usmiljenja. Kajti Kabili morijo celo ranjence in omadežujejo mrličje. Španci so v zadnjih bojih čez 500 mož izgubili. Vlada hoče tamošnjo vojaštvo na 40.000 mož zvišati. Na Španskem pa je prebivalstvo zaradi te blazne vojske grozno razburjeno. Ljudstvo prireja velike demonstracije proti vladi in v nekaterih krajih je že izjemno stanje proglašeno. V Barceloni prolasi je delavstvo generalni štrajk. Pri temu je prišlo do hudih bojov z orožniki. 8 delavcev je bilo ustreljenih. Nesrečna država!

Črnogorska vlada hoče 6 milijonov frankov dolga napraviti. Doslej ima ta država okoli 1½ milijonov dolga. Kdo ji kaj posodi? Morda slovenske posojilnice . . .

Škandal in sramota

imenoval je naš sivolasi cesar in vladar Franc Jožef I. tisto nesrečno prvaško politiko, s katero se je prepotrebni naš državni zbor uničil. In mi lahko rečemo, da je

imel cesar prav!

Kajti kmet trpi, kmet je v bedi in revščini, kmet nima ničesar, da bi si zboljšal življenje. Edino zaupanje kmetovo je še bilo, da se mu po državnem zboru pomaga. Poslanci so vendar od kmetov izvoljeni in bi morali edino za kmete delovati. In prvaški poslanci? Oni so razbili državni zbor, oni so uničili ono mesto, v katerem se postave kujejo. Ti prvaški poslanci so torej krivi, da se

kmetu slabo godi!

Zdaj je prišla še grozovita toča in je uničila velik del spodnje Štajerske. Vse se vprašuje: kako bomo živeli? In nikogar skoraj nimamo, ki bi nam hotel in mogel pomagati. Ali ni to res

Škandal in sramota?

Naš cesar je imel v vsakem oziru prav. Ljudstvo, ti si pa zapomni prvaške poslance, ki so ti na tako brezvestni način škodovali. Čas bode prišel, ko se ti bodejo zopet prilizovali!

Ljudstvo, vzdrami se!

Novice.

Hvala nemščine. Dobro je znano, s kako besnim sovraštvom zasledujejo in sramotijo prvaški zagriženci nemštvo in nemški jezik. Ti ljudje, ki sami ne morejo izhajati brez nemškega jezika, psujejo in obrekujejo ta jezik pri nezavednemu ljudstvu. Zanimivo je vsled tega izvedeti, kako sodijo drugi ljudje o nemškem jeziku. Francoski učenjak Legrant n. p. piše: „Ako hvalim nemški jezik za najbogatejši in najbolj rabljivi jezik sveta, ako hvalim nemške zaklade knjig

za največje in najboljše, potem ne govorim kakor kdo, ki slepo hvali in nič drugega ne pomeni. Živel sem na dveh delih sveta, napravil svoje akademične izkušnje in študije v petih jezikih, pisal v treh jezikih knjige in članke. In vedno sem moral nemški jezik odlikovati. — Tako sodi in govori francoski učenjak, ko je vendar znano, da so Francozi najhujši nasprotniki Nemcev. Učimo se torej nemškega jezika!

Nesramnost. Na Švicarskem (Wolhusen in Luzernu) imajo menda premalo politikujočih farjev. Zato iščejo po celem svetu dečke, kateri bi se potem v ta po našem mnenju nesrečni zavod poslali, da bi enkrat politiki klerikalizmu služili. Tudi nam je poslal vodja zavoda, dr. teol. Koch pismo, v katerem zahteva brezplačno agitacijo za gojence . . . To je pač nesramnost! Prvič ta pobožni dr. Koch niti nemško pisati ne zna. V svojem pismu je napravil toliko napak, da bi se jih zadnji šolar sramoval. Drugič je nesramnost, od nas agitacijo v take namene zahtevati. Poslov na kmetih potrebujemo, ne pa postopačev! Kmetu pomagajte, ne pa kmeta odirati! Upamo, da nam ta Koch nikdar več takih pisem ne pošlje!

Človek — kralj zraku. V nedoseženi svoji predrznosti in pogumnosti premagal je človek že davno zemljo in vodo. V črevesju zemlje iskal si je svojih zakladov in čez morje bluje s svojimi parniki. Edino zrak doslej še ni mogel pomagati. Imel je pač balone (zrakoplove), ki pa so bili popolnoma izročeni vsakočasnemu vetru. Ali človeku to ni dalo miru. In mislil in delal je, mislil in delal na vse načine. Šele v zadnjem času se je v tem oziru veliko posrečilo. Nastopil je grof Zeppelin s svojim „luftšifom“ in preletel v zraku več sto kilometrov. Zdaj pa se poroča, da je Francoz Bleriot kot prvi s svojim zrakoplovom preletel morski kanal „La Manche“, ki leži med Francosko in Anglijo. V 23 minutah je preletel Bleriot 33 kilometrov v zraku. Velikanski je ta uspeh in to na vojaškem kakor na kulturnem polju. Zrak je premagan! In prišli bodejo časi, ko bomo po zraku tako potovali, kakor smo doslej po zemlji in po vodi . . .

Iz Spodnje-Štajerskega.

Naš Ornig na delu.

Velikanska toča, ki je napravila preteklo soboto zlasti v ormožkem okraju tako ogromno škodo in pahnila tisočero kmetov in družin v revščino in bedo, — ta toča torej zahteva tudi v prvi vrsti hitro in izdatno pomoč. Naše mnenje, in mislimo da tudi mnenje vseh poštenih ter človeško čutečih ljudij je, da mora ob taki priliki vsako osebnost, politično in narodnostno nasprotje ponehati. Res je, da je naš kmet pahnjen v prepad bede, — res je, da naš kmet lakoto trpi in ravno tako je res, da se mora zdaj na vse načine in z vsemi mogočimi sredstvi kmetu pomagati.

Na tem edino pravilnem stališču stojimo vsi naprednjaki. Zdaj se ne gre in ne sme iti za to, kakšne narodnosti in kakšnega političnega prepričanja da smo, — zdaj se tudi ne gre za mišljenje poslancev ter drugih v tem oziru važnih činiteljev, — zdaj se gre edino za pomoč, za hitro in izdatno pomoč.

Tako misli in dela tudi naš poslanec in načelnik okrajnega zastopa g. Jos. Ornig. Mi nimamo namena, da bi tega moža tukaj hvalisali in mu slavospeve peli. Kot deželni poslanec g. Ornig tudi ni zastopnik agrarne dežele, temveč le poslanec mestov in trgov. Ko bi gosp. Ornig torej za nesrečneže, katerim je grozovita ta toča zadnjo upanje vzela, ničesar ne storil, bi mu tega nikdo ne mogel očitati. Ornig bi se lahko na to izgovarjal, da je prebivalstvo na deželi za svoje interese druge poslance izbralo.

Ali mi naprednjaki ne poznamo v tako žalostnih časih grozne nesreče nobene razlike. Zato je tudi poslanec Ornig takoj, ko je izvedel, o toči in njenih posledicah, vse storil, kar je bilo mogoče, da se olajša in zmanjša trpljenje prizadetega ljudstva.

Kakor poročamo že v uvodnem članku današnje številke, peljal se je g. Ornig drugi dan po tej grozni nevihti takoj v Ormož, da sam pregleda velikost škode. Potem je poslal takoj ces. kralj. namestništvu v Gradec telegram,

v kat
š ne
prebiv
p rid
v pr
kansk
za po
zdaj
kakšn
N
„Štaj
denarj
škodo
nekaj
delil
denar
je nas
besed
namre
iz last
A
o kra
vrsto
nigu
tak o
gič n
dozde
tudi o
1
kmete
se tak
2
vili al
po to
3
jil pr
kapita
4
da bo
se dov
dile sl
Brezov
pomag
trebne
5
ski
T
nig z
je, da
poln
P
špar
namen
d eti
tako
sklenil
men n
T
nemu,
je v
kot
čast in
stvo n
zanim
storili,
velikar
L
Tone
šica.
dokaza
Tudi g
zelo p
krat j
pohlev
spodje
ga ure
na vse
čilo. A
Pa vsa
ral in
in jo
ni dob
je naš
„Advol
kratno
šiti, da
nje in
ročali,
dr. Br
menu
in zat

katerem je zahteval od vlade takoj in dovolj velike podpore za prizadeto bivalstvo. Ornigu se je tudi posrečilo, da pride c. k. namestnik iz Gradca te dni prizadete kraje in si ogleda sam velike škodo, da zamore potem primerne predloge za popiranje staviti. Upajmo, da bode ljudstvo čutilo, da zamore vendar od teh mestov pomoč priti.

Náš Ornig dela torej! — Naprednjaki „stajercer“ stranke so pričeli nabirati podporne prijatelje za kmete, katerim je toča napravila škodo. Čeprav ne veliko, se bode vendar vsaj nekaj nabralo, kar se bode potem primerno razdelilo. Pri temu nabiranju, katerega uspehe bomo v prihodnji številki natanko popisali, bil naš Ornig prvi, ki ni dal za reveže praznih besed, temveč denar. Župan Ornig nam je namreč za po toči prizadete svoto 100 kron lastnega izročil. Hvala mu!

Ali še naprej! Ornig je bil pri ces. kralju krajnemu glavarstvu in je stavil celo isto zahtevo za prizadete kmete. Glavar je Ornigu tudi obljubil, da bode te zahteve takoj vladi predložil in jih energično priporočal. Te zahteve, ki se nam zdijo zelo važne in za katere bi se morali tudi drugi činitelji ogrevati, so:

1. Popolni odpis davkov za prizadete kmete. Vsaki rubež v davčnih zadevah naj takoj ostavi.

2. Povrnilo vseh troškov, ki so se napravili ali se bodejo napravili z novim pokrivanjem po toči razbitih streh.

3. Dovolitev brezobrestnih posojil prizadetim kmetom proti 5-letnemu povrnilu kapitala. Obresti naj država plača.

4. Ureditve delavskih priložnosti, da bode ljudstvo kaj zaslužilo. V ta namen naj se dovoli 100.000 kron, s katerimi bi se zgradile sledeče ceste: Tibolče, Mezgovce, Slome, Brezovec, Lanjovec. S tem bi bilo na dve strani pomagano: ljudstvo bi dobilo zaslužek in prepotrebne ceste bi se zgradile.

5. Razdelitev (brezplačna) življenjskih sredstev in krme v jeseni.

To so poglobitve točke, katere je g. Ornig za po toči prizadete kraje zahteval in upati je, da jih bode vlada v polni meri izpolnila.

Po Ornigovi intervenciji je nadalje mestna šparksa v Ptujju sklenila, da določi v imenu brezplačnega posojilka prizadetim kmetom 1 milijon kron denarja. Istočasno je mestna šparksa v Ormožu sklenila, dati večjo svoto denarja v ta namen na razpolago.

Tako so se storili prvi koraki, da se bednemu, lakoto trpečemu ljudstvu pomaga. Ornig je v tem oziru svojo dolžnost in več kot svojo dolžnost storil. Zato mu gre čast in hvala! Ljudstvo pa mora pomagati, ljudstvo mora naše zahteve okrepčati in zanje se zanimati. Potem bodejo merodajni činitelji tisto storili, kar je njih sveta dolžnost z ozirom na velikansko nesrečo, ki je naše kraje prizadela.

* * *

Linhart — zopet oprostjen. Ptujski doktor Tone Brumen je drugače precej pohlevna dušica. Odkar se mu je sodnijsko denuncijantstvo dokazalo, se čuti to pohlevnost posebno dobro. Tudi glede svojega juridičnega znanja je menda zelo pohleven. Le kadar se hoče blamirati, takrat je dr. Brumen nenasiten, takrat izgubi vso pohlevnost in ponižnost. Tudi drugi prvaški gospodje imajo pobožno željo, da bi spravili našega urednika Linharta v luknjo. Poskušali so že na vse mogoče načine, da bi se jim to posrečilo. Ali blamirali, osmešili so se večinoma vsi. Pa vsak teh junakov se je samo enkrat blamiral in osmešil; potem je stisnil rep med noge in jo popihal domu ter si mislil: s „Štajercem“ ni dobro črešnje zobati. . . . Ves drugačen pa je naš ljubeznivi prijateljček dr. Tone Brumen, „Advokat in Pettau“. On ni zadovoljen z enkratno blamažo; ne, on se hoče desetkrat osmešiti, da izpozna ves svet njegovo juridično znanje in modrost. Evo dokaz: Svoj čas smo poročali, da so slovenski fantje v ptujski okolici dr. Brumena neusmiljeno pretepli. Seveda Brumenu ni bilo prav, da se je to javno povedalo in zato nam je poslal lažnivi „popravek“, v ka-

terem je vse tajil. Mi smo takoj lažnivost tega „popravka“ pribili in povedali, da je gospa Brumen sama pravila, da jih je njen soprog po grbi dobil. No, dr. Brumen se je vsedel in napisal še en „popravek“ ter ga nam poslal. Že prej smo dr. Brumena povabili, da naj pride v naše uredništvo, da ga naša dekla nauči postavnih „popravkov“ pisati. Brumen se temu našemu prijaznemu opominu ni odzval in zato je tudi popolnoma nepostavni „popravek“ napisal. Mi smo vrgli ta „popravek“ v koš. To je bila za Brumena prva blamaža. Ni mu bilo dosti. Zato je šel in tožil našega urednika Linharta pred mariborsko sodnijo. Pri prvi razpravi je bil Linhart popolnoma oprostjen, Brumen pa na plačilo troškov obsojen. To je bila zanj druga blamaža. Ali ni mu zadostovalo. Zato je šel in vložil proti oprostivni rekurz. Te dni se je imelo prizivno sodišče v Mariboru s tem prizivom pečati. Sodišče je prav na kratko rekurz Brumena odbilo, urednika Linharta popolnoma oprostilo in — Brumen mora plačati precej velike troške ter se je srečno tretjič blamiral. Žalostno je to za najmodrejšega advokata v Ptujju. Za nas pa ne. Mi iz srca Brumenu te blamaže privoščimo. Obljubujemo mu tudi z naprej svojo naklonjenost in kadar bi se hotel zopet blamirati, naj se le na naš naslov obrne. Tako, — adio, gospodine doktor!

Načrt nove ceste v Vurtemberg daje prvaškim lažnivim listom zopet povod, da napadajo napredni okrajni zastop v Ptujju. Zlasti se odlikuje pri temu „Narodni dnevnik“, ki je sploh v zadnjem času tako neumno pisan, da se mu lastni pristaši rogajo. Prvaki lažejo, da bodejo imeli od nove ceste le grof Herberstein in ptujski gospodje hasek, da sta občini Karčovina pri Ptujju in Vurberska Karčovina dovolili po 4.000 K itd. itd. Vse to je nesramna laž! Res je le, da je samo ena občina 600 K (ne pa 4.000) dovolila. Kar se ceste tiče, je stvar sledeča. Cesta do g. Hintzeja obstoji že dolgo. Ali od Hintzeja naprej ni bilo tam nikakoršne zveze. Tamošnji prebivalci so morali vsled tega ali v Maribor, ali pa čez gore na vurbersko cesto. Ti prebivalci pa plačujejo istotako svoje davke. Zato ni razumljivo, zakaj bi se jim ne pomagalo in ne koristilo. Za grofa Herbersteina nima cesta nikakoršne vrednosti; on se tudi ni zanjo nikdar potegoval. Ali tamošnje prebivalstvo je to ceste že davno prosilo. Prvaki pa temu prebivalstvu niti prepotrebne ceste ne privoščijo. Takšna je ljubezen prvakov do slovenskega ljudstva! Sicer so pa prvaki lahko prepričani, da se jih nikdar ne bode vprašalo, kako in kam naj bi se ceste gradile. Tega še manjka, da bi okrajni zastop tisto delal, kar se sanja alkoholičirani buči kakega celjskega „žurnalista“. Okrajni zastop delal bode vedno v korist ljudstva!

Kaplan — volilni slepar. Povedali smo in to tudi že večkrat dokazali, da ni pri zadnjih volitvah na spodnjem Štajerskem zmagala politična razsodnost in poštenost, temveč edino sleparija in nasilje. To se je te dni zopet pokazalo, ko je stal neki politikujoči kaplan zaradi volilne sleparije pred sodiščem v Mariboru. Stvar je sledeča: Tožen je bil 25-letni kaplan Miha Kristovič iz Ribnice po § 8 z. 2 postave za varstvo volitev. Dne 17. maja 1909 šla sta namreč posestnika Peter Mori in Simon Krautberger v Gröglovo krčmo, kjer se je nahajal volilni lokal, da bi tam svojo volilno pravico izvršila. Na poti šla sta mimo hiše občinskega predstojnika Urana. Tam je stal toženi kaplan Miha Kristovič. Kaplan je pričel volilca takoj povprašati, koga bode volila. Hvalil je Krautbergerja, ki je dejal, da bode dr. Verstovška volil. Mori pa je rekel, da ima kandidata že na listku zapisanega. Zato je zahteval kaplan od Moreta, naj mu ta listek pokaže. Komaj je imel kaplan listek v roki, ko je že prečrtal napisano ime našega naprednega kandidata Kalischniga, namesto njega pa napisal ime farskega prof. Verstovška; kaplan ni pri temu Moreta vprašal, ali je s tem zadovoljen ali ne; pomisliti se mora, da ta posestnik ne zna ne čitati in ne pisati, da se je torej kaplanu sleparija lažje posrečila. Pri sodnji se je kaplan na razne zvižajne načine izgovarjal. Ali pomagalo mu ni. Bil je obsojen na 50 kron globe in poleg tega se mu je za 6 let odrekla aktivna kakor pasivna volilna pravica. Kaplana je zastopal dr. Pipuš. To je en slučaj volilne sleparije.

Koliko pa je enakih slučajev, ki niso znani! Stotero sleparij se je zgodilo. Na ta način seveda ni težko zmagati. Ali kakšna mora biti stranka, ki deluje s sleparijo in goljufijo?

V celjski okolici postajajo razmere vedno bolj onim na Turškem podobne. Javni red in mir sta tam neznana pojma. V zadnjem času se jo dogodila cela vrsta slučajev, v katerih so bili razni posamezni Nemci ali naprednjaki od nahujskanih sokolskih zagrižencev na tolovajski način napadeni. Pri temu se ti napadalci niti ne sramujejo, nadlegovati otroke in ženske s svojim kričanjem in jim groziti. Opozarjamo oblast na to divjanje in upamo, da bodejo orožniki red napravili.

Aposteljni miru bi morali biti duhovniki, aposteljni miru in ljubezni do bližnega. Pa so prav redki gospodje, ki se držijo tega gesla. Žalibog da moramo skoraj v vsaki številki našega lista par teh ljudij grajati in pokrtačiti. Iz celjske okolice smo dobili n. p. zdaj poročilo, da pričinja tamošnji penzionirani župnik Sattler vedno grše hujskati in prepire delati. Nekemu posestniku v Ustrožni, ki ima na svoji hiši tudi nemški napis, dejal je Sattler, da je to smrtni greh. Posestnik se sicer ni dal prestrašiti in mu je pošteno a odločno odgovoril. Radovedni pa smo le, koliko časa bode to hujskanje še trajalo. Na vsak način priporočamo Suttlerju, naj v miru svojo penzijo žvija in naj se briga raje za lastne smrtne grehe ter za smrtne grehe raznih svojih stanovskih tovarišev.

Morilčevi napad v Ptujju. Poročali smo v zadnji številki o revolverskem napadu v Ptujju, v katerem je bil g. direktor Kasper precej težko ranjen. Omeniti pa moramo, da direktor Kasper ni identičen z g. trgovcem Kasperjom (znanim pod imenom „Pulverkasper“). Tudi si nista v nobenem sorodstvu.

Umrila je v Ptujju gospa Rosa Wessely. Naj počiva v miru!

Slepar. V Zavrču nakupil je zadnjič neznan trgovec 3000 hektolitrov vina. Kmetje so se že veselili. Ali nakrat je prišel „trgovec“ v spremstvu orožnika. Mož je namreč slepar Korper. Oddali so ga ptujski sodnji.

Pod voz prišla je viničarka Marija Veronik v Hočah. Kolesa so ji šli čez truplo in jo tako težko ranili, da je kmalu nato umrla.

Neprevidnost. 10 letni kočarski sin Zupanc iz Laškega trga prišel je v napačni vlak; skočil je doli in si pridobil težke rane. Pripeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Strela. Piše se nam iz Rogaške Slatine: 9. t. m. udarilo je v novo kupljeno hišo delavca Franca Lipnik, ki je popolnoma zgorela; škode ima okoli 1400 kron. Nesrečnež ima 4 majhne otroke, in se priporoča za podporo.

Ustrelil se je v Mariboru spediter F. Quandest. Bil je neozdravljivo bolan.

Iz Koroškega.

Napredni shodi. Preteklo nedeljo, dne 18. t. m. vršila sta se v Miesu in Schwarzenbachu dva velezanimiva kmetska shoda. V Miesu je predsedoval shodu g. gozdar Rudolf Remitz. Kot prvi je govoril v slovenskem domačem jeziku g. župan Jakob Lutschounig o kmetskih zadevah. Povedal je mnogo zanimivega o razvoju kmetskih posestniških razmer, raztolmačil žalostne razmere kmetskega stanu, zlasti pomanjkanje poslov itd. Tudi je natančno omenil tista sredstva, s katerimi bi se dalo kmetom pomagati. Zbrani možje so izvrstnemu govorniku živahno odobraval. Za njim je govoril poslanec Jos. Nagele. Razjasnil je današnje razmere v državni zbornici in povedal, kako so prvaški poslanci, združeni z veleizdajalskimi Čehi, rezbili državno zbornico ter preperečili vsako gospodarsko delo. Tudi Grafena uer je član teh obstrukcionističnih strank. Govornik je omenil, da se vsled tega počenjanja prvaških poslancev tako važne predloge kakor trgovsko predlogo z Balkanom, postava o živinško-porabnih zadrugah itd. niso mogle obravnati. Nadalj je govoril g. Nagele o finančnem položaju na Avstrijskem in potrebni preosnovi davčnega sistema. Na podlagi stenografičnega zapisnika dokazal je g. Nagele lažnive trditve prvaških listov, da bi bil Grafenauer za okraja Velikovec in St. Vid pridobil 100.000 K in potem še 50.000 K podpore. Iz teh zapisnikov je namreč razvidno, da so napredni poslanci Nagele

in tovariši za 8 dni preje podpora predlagali, nego Grafenauer in da pri drugi akciji ta Grafenauer sploh ničesar storil ni. Tudi g. Nagelu so burno za njegov lepi govor odobraval. Povedal je tudi, da so zaupniki prvaško-klerikalne stranke krivi, da občini Mies in Sehwarzenbach nista dobili podpore. S tem je bil shod zaključen. Upajmo, da bode imel obilo uspeha. Naprej v gospodarskem delu in proč z brezvestno politiko naših nasprotnikov!

„Orel“ na Koroškem. Večinoma napredni Korošci niti vedeli ne bodejo, kaj da je „orel“. No, to je telovadno društvo prvaških klerikalcev, ki ima v prvi vrsti namen, razširjevati hujskarnje in sovraštvo. Zdaj se poroča, da se je ustanovilo prvo tako društvo „Orel“ na Koroškem in sicer seveda v Št. Jakobu v Rožu. Na shodu je predaval neki „brat“ J. Podlesnik, seveda iz Ljubljane. Ta „brat“ Podlesnik je na vsak način popolnoma vreden tovariš dr. Brejca. Obadva sta Kranjca, obadva sta postala klerikalca. Obadva sta tudi zelo pobožna. Brejca ima to pobožnost ne vemo od koliko uradov potrjeno. Podlesnik pa je bil v svoji mladosti „teozof“ in je tajil temeljne nauke katoliške cerkve. Potem pa je pustil vso „teozofijo“, in je postal klerikalni uradnik ter agitator. Prav ima, klerikalstvo dodro nese. Morda postane še poslanec . . . Kar se pa društva „orla“ tiče, mislimo da zaslužijo ti poklerikalnjeni fantiči bolj ime „čuki“. In koroško ljudstvo bode že to nočno ptičje iz svojih dolin pregnalo . . .

Posl. Walcher, znan pod imenom „der schöne Karl“, postal bode fajmošter v Št. Vidu na Glini. Vbogi Št. Vidčani!

Prvaki v Grebinju se že hudo gibljejo in skušajo na vse mogoče načine na površje priti. Pomaga jim pri temu župan Ellersdorfer, ki je sicer nemškega rodu, ki pa se prilizuje prvakom na vse mogoče načine. S pomočjo tega Ellersdorferja in nekega Nedveda nakupili so prvaki, odnosno njih v namene hujskanja uresničeno „Slovensko katoliško društvo“ grebinsko gostilno J. Uransheka. Napravili bodejo tam baje „narodni dom“, nadalje „narodno štacuno“ in bogve kaj še vse. Res, vedno bolj se čuti pri koroških prvakih vpliv kranjske gonje. Ali mi upamo, da bodejo naprednjaki v Grebinju odločno vsako hujskarijo ustavili.

Prevalje. Vrgli smo kamen v lužo in žabe so nehale kvakati, kakor bi pihnilo. Malo smo čakali, pa žabji ujec ni več intoniral žabjega koncerta. Ali smo ga razžalili? Ja, žabja zalega je razžaljena in se sploh ne čuti več varno. Žabji starešina je tedaj predlagal žabjemu društvu in mu toplo priporočil, da se žabe vseprek naj izselijo in iščejo drugod varnejšega pribežališča. — Ker je ravnokar od izselitve govorica, moram po dolžnosti javiti, da tudi en hujskač kaplan vandra. Menda se je prepričal, da mu tudi mi znamo zagoditi, ako se mu rači plesati. Sicer se je že naplesal ta kmečki prijatelj. No, ko bi Janezeka zopet mikalo plesati, le oglasi se naj, mi bomo mu že spet zagodili. Ta hujskač je že tak ginljivo slovo vzel od tercijalk, da so se vse jokale, on sam je pa v lastni vzvišenosti čutil pod svojo kožo mravljinjak poln mravelj. Le pojdi rakom žvižgat! Ko bi ta hujskač ne bi s tak nedopustljivimi sredstvi bil agitiral, bi Grafenauer ne bil v deželni in v državni zbor izvoljen. Ta se pa tudi poteguje za črnuhe že zato, ker drugo ljudstvo itak nima orgelja za popravljanje. Zakaj je Grafenauer križec dobil, ne ve nikdo, od niti najmanjših zaslug nikjer ni čuti. On ni nikdar ubogemu kaj podaril, ker sam nič nima, on nikdar ni brez plače v občinstvu deloval, ker ga še najti ni v občinskem odboru, kjer bi bilo priložnosti dovolj, se slavno obnesti in za blagor občine brez plače delovati. Pa tam ga ni najti, le tam ga najdemo, kjer dobro plačujejo. V domačem kraju ga sploh nočejo, zato se vriva Dolnjokoroščem, kje ga ne poznajo, in komandira tu, da ga morajo voliti, ker hoče zaslužiti na dan 20 kron. Klerikalec samo za svoj dobiček skrbi in za nič družega. Kmetje! zdaj pa razumite, zakaj se Vam vriva Grafenauer: v lastni ožji domovini ga nočejo, Vi da bi mu pripomogli, da si žepe polni in dobro živi. Bodite pametni in odtržite ga.

Iz Prevalja se nam piše: Tisti c. k. davkarski uradnik, ki se je predrznil, hujskačem kaplanom priti na pomoč zoper sosesko in nje

obče priljubljenega župana, je zato dobil plačilo in je v bodočnosti popolnoma neškodljiv. Predpostavljenja oblastnija ga je že odstranila in ga poslala tja, kjer ni polja za napade poštenih mož in kjer bo vsak poskus hujskarije in klerikalnih spletk že v početku podušen. Tako je prav, tako bi imela vsaka gosposka ravnati s tistimi podloženci, ki se podstopajo svojevolsko segati v pravice drugih in kaliti mir. Tak bi v prvi vrsti imel storiti škof s svojimi hujskači kaplani. Ta žalibog, tega škof ne stori, tam stoji stvar drugače. Škof pusti zavoljo hujskarije že ovajene kaplančke nalašč potem prav dolgo na mestu njih hujskajoče v javnosti. Na kateri strani je tedaj najti pravičnost? Ali ne pri posvetnih oblastnijah? Kje skrbijo za mir? Pri duhovskih oblastnijah ne! Že omahuje sicer podložniki hujskačev. Eden cerkveni ključar se brani v bodoče več pobirati davek v cerkvi; to delo se mu baje sploh že več časa čisto nič več noče prav dopasti; mislimo, da je spoznal, da je to nekako neprijetna bera denarja brez pričakane izida.

Prevalje. Vsled napadov, katere je prinesel list „Mir“ čez občino, in ker je pripoznal „Mir“ sam, da gredo popravki v koš, smo prišli k prepričanju, da resnice „Mir“ ne trpi. Prav imaš, listek „Mir“, da ostudno lažnivost tvojega dopisunka podpiraš, drugače nima „Šmirovca“ pri ljudeh, kateri pihajo v kaplanov rog, nobenega pomena. V neki gostilni na Prevaljah je sedel Luka, dobri prijatelj hujskajočega kaplana, kateri je v svoji pijanosti izdal komandanta vseh napadov. Pregovor pravi: kadar je v glavi preveč, gre pri ustih ven. No, kaplanček, daj mu za plačilo eno zaušnico, da bo vedel drugokrat molčati, kar od tebe ve. In res, komandant kaplanček, in njegova prebližna žvahja, namerali so v časopisu „Mir“ na to, da bi zaupnost zgubil naš župan. Mi kmeti smo pa popolnoma prepričani, da je župan vse storil za nas, kar je bilo mogoče, in dobili smo v naši narvečji stiski vse, kar smo prosili in imamo vsi popolnoma zaupnost do njega. Našemu županu pa še kličemo: le tako naprej, naše kaplančke poslušata naj cerkvena ključarja. Pridružil se je hujskajočemu kaplančku Janezu Sekol tudi en c. davčni uradnik iz Celovca po imenu Jožef Kolenc. Ta Jozej, poznamo ga prav dobro, tudi podpira lažnivost in ustudno obrekovalnost kaplanov čez našega župana. No Jozej, prav daleč si privozil, nihče na Prevaljah te ne spoštuje, ko smo poizvedeli in videli kako notno imaš pri cerkvi govoriti s kaplančkami in s ključarjoma. Ti nosiš paragrafe in jih prelagaš hujskačom, sram te bodi, da nimaš družega dela, kakor neprevidno napadati vojsko med mirnim ljudstvom. Vprašamo c. k. vlado, ali hoče to stvar natančno preiskat da pride do prepričanja, kakšno ustudno delo se po gostilnah in med ljudstvom trosi.

Ustreljen. V Beljaku so se vadili vojaki v ojestrem streljanju. Pri temu je dobil hauptman Eduard Berger kroglo v vrat in je takoj umrl. Baje je sam kriv, ker se ni varoval. Nesrečnež bi moral ravno major postati.

Po svetu.

Zasuti otroci. V Weeru na Belgijskem je bilo več otrok v neki jami s peskom zasutih. 4 otroci so mrtvi, mnogo pa jih je poškodovanih.

Rudarska smrt. V Clermont-Ferranda so se razpočili v jami plini. 12 rudarjev je bilo ubitih. — V jami pri Javorzni na Šlezijemskem pa so strupeni plini 6 rudarjev zadušili.

Morbeck b. Moers na Nemškem. Dne 20. julija t. l. ponesrečil je naš rojak Emil Dimec na cehi „Rheinpreussen“ šaht V. Truplo mu je na polovico pretrgalo. Nesrečni ranjki zapusča ženo in dva otroka.

Veliki požar. V Galiciji je pogorelo mesto Ottynia. Več kot 30 oseb našlo je v plamenih smrt.

Telegrami.

Španska vojska v Afriki.

Berlin. Iz Mellile se poroča, da je trajala bitka zadnjo soboto skozi 30 ur. 12 španskih oficirjev je bilo ubitih, 9 ranjenih. Vojakov so izgubili Španci čez 300. Kabili so pričeli v ju-

tranji megli z napadi. Boj je bil strasten in celo španski poveljnik general Marina se je moral večkrat z revolverjem braniti. Vsi kabilski narodi so se zdaj dvignili proti Špancem. Kabili štejejo 20.000 mož, medtem ko ima Španija le 8000 mož v boju. Španci so popolnoma od Kabilov obdani.

Berlin 28. julija. Tu sem se poroča, da se se izvršili okoli mesta Mellila zopet novi boji. General Pintos in več oficirjev je padlo. Boj je bil naravnost grozovit. Kabili so napadli Špance v neki dolini in jih po velikem delu poklali. Nad 400 mrtvih in ranjenih leži okoli.

Paris 28. julija. Položaj je za Špance zelo resen, ker imajo premalo vojakov.

Madrid 28. julija. V španskih mestih Saragossa in Valenzia je prebivalstvo zelo vznemirjeno. Mnogo rezervistov je pobegnilo na Francosko. V Barceloni so se zgodile krvave demonstracije. Anarhisti se tudi že gibljejo in pričenejajo agitirati proti vojski; pri demonstracijah mečejo bombe. Kralj je pustil proglasiti po celi Španski izjemno stanje.

Kmetovalčeva inventura.

Na večjih posestvih se pač sestavi vsako leto pregled vseh premoženjskih delov po njihovi denarni vrednosti. Ali se to zgodi 31. decembra, ali pa, posebno pri kmetijah, ki se pečajo pred vsem s pridelovanjem žita, ob sklepu tako imenovanega gospodarskega leta, to je pred novo žetvijo ob koncu junija. Inventura se sestavi v ta namen, da bi dobil posestnik pregled čez svoje premoženjsko stanje in je torej zelo koristna in potrebna, ker se posestnik le ž njeno pomočjo pouči, koliko je pri premoženju pridobil ali izgubil.

V naslednjem podajamo preprosto navodilo, kako se naj sestavi pregled premoženja, ki si ga lahko napravi vsak kmetovalec sam.

Glaven del premoženja so v navadnih razmerah zemljišča; te vstavimo v inventar po njih srednji prodajni vrednosti in le ona, ki smo jih kupili v teku pretečenega leta, za katero menimo sestaviti inventar, s popolno kupno ceno, ki smo jo plačali zanje.

Vrednost se spreminja z avtomatičnim prirastkom vrednosti, posebno v bližini večjih mest, s tem da zraste vsako leto v gozdu več lesa in z meliorizacijami, posebno z dreniranjem; vrednost se zmanjšuje z naravnimi ujmami, kakor so povodnji, kamneni in peščeni plazji, usadi itd. Ocenitev se vrši po kakovosti, oziroma po vrstah kulture. Za sadna drevesa, ki že rode, stavimo glavnico, ki jo kaže večleten povprečen pridelek v svoji vrednosti, t. j. pri čistem dobičku 100 K na leto in 5 odstotnen obrestovanju vstavimo 2.000 K kot vrednost dreves. Sadna drevesa, ki še ne rodijo, ocenjujemo na ta način, da vzamemo njih kupno ceno in dodamo za ocenitev vsakoletni prirastek na vrednosti v znesku po 2 K. Gozd se ocenjuje po nejevovi legi in lažjem ali težjem načinu spravljanja lesa.

Poslopja se ocenijo navprek in pri tem se vpošteva njih starost, kakovost stavbe in način porabe; naslednja leta se odbiše vedno primeren del vrednosti, ki so je izgubila vled porabe (amortizacijska kvota). Če smo n. pr. ocenili poslopje na 5.000 K, o katerem smo uverjeni, da se po dalo 50 let rabiti, mu odpišemo na vrednosti vsako leto petdeseti del, to je 100 K kot amortizacijsko kvoto.

Nadaljni del kmetovavčevega inventarja je živeči inventar. Tega ocenimo po prodajni ceni ali vsako glavo posebe ali pa po teži na enaki način, pri čemer nam lahko merilni trak zelo dobro služi.

Mrtve inventar sestavimo kategorijah, novo kupljeno orodje in strohje po kupni ceni, staro približno, Ker se v urejenem gospodarstvu vse vse škode na mrtvem inventarju takoj popravijo, se morajo vzeti v vpoštev stroški za popravila, ki smo jih imeli v pretečenem letu. Tudi pri mrtvem inventarju se vsako leto nekaj odbiše z ozirom na prvotno vrednost in na zmanjšano vrednost vled porabe.

Zaloge, kakor žito, krma, slama, krompir, pesa, les, gnoj, vino, sadjevec, za domačo porabo, se najprej določijo po množini in teži in njih vrednost. Na koncu te vrste napišemo

vrednosti
imenujen
Nas
in osebn
čini. Kje
vpišejo s
lom.

Da
vzamemo
velikosti

Dom in
Vrt 350
Njive 18
Travniki
Gozd 2

Vrednost
Vrednost

III
1 konj
2 vola
8 krav
3 mlad
3 teleta
6 svinj
20 koko
2 čebel

IV.

a) Polj
pljuga
b) Hlev
jarmi
c) Roč
pate
d) Kle
kalnic
e) Hiš
spr
mize,
vilice

V. kaš
oves,
Seno
Pesa
Krom
Voje
Sadje
Kurja

VI. G
Gotovin
Vredno
Vloga p
Terjatv

Hipotek
Odprt r

I. Zem
II. Posl
III. Živ
IV. Mrt
V. Zalo
VI. Got

Od
VII. Do
To
v začet
in v za

Stanje p
Toraj je
Ra
kem p
vse reč
nahajaj
n. pr.
njegova
jamo p

Stanje p
Toraj je
Ra
kem p
vse reč
nahajaj
n. pr.
njegova
jamo p

Stanje p
Toraj je
Ra
kem p
vse reč
nahajaj
n. pr.
njegova
jamo p

Stanje p
Toraj je
Ra
kem p
vse reč
nahajaj
n. pr.
njegova
jamo p

Stanje p
Toraj je
Ra
kem p
vse reč
nahajaj
n. pr.
njegova
jamo p

Stanje p
Toraj je
Ra
kem p
vse reč
nahajaj
n. pr.
njegova
jamo p

Stanje p
Toraj je
Ra
kem p
vse reč
nahajaj
n. pr.
njegova
jamo p

Stanje p
Toraj je
Ra
kem p
vse reč
nahajaj
n. pr.
njegova
jamo p

Stanje p
Toraj je
Ra
kem p
vse reč
nahajaj
n. pr.
njegova
jamo p

steno papirje, gotovino in terjatve ter... je mo... kabilski... Kabili... anija le... od Ka...

da so... vi boji... Boj je... Špance... poklali...

ce zelo

Sara... nemir... Fran... lemon... pričr... racijah... po celi

a.

vsako... o nji... 1. de... se pe... sklepu... pred... se se... k pre... torej... nik le... ženju

rodilo, ki si

raz... njih... jih... nimo... smo

pri... mest, sa in... vre... kakor... itd... rstah... vimo... elek... 00 K... vimo... vesa, da... ceni... esku... gi in

n se... ačin... eren... rabe... enili... eni, na... 0 K

a je... ceni... naki... zelo

ovo... ro... vse... ijo, ila, pii... iše... ano

pir, po... in... mo

čim bolj so natanko na vedene v točkah IV in V vse reči. Svarimo pa pred običajnim precen-jevanjem živega inventarja in poslopj.

Boj mrčesju!

Letos smo imeli grozovito veliko metuljev. Le-ti so zlegli jajčica, iz katerih se bodo go-senice razvile. Preglejte drevje in sežgite na-brano listje s temi jajčici.

Čistite drevje!

Delati je treba, drugače, bode vedno več mrčesja!

Kako prehraniti letos našo živino?

Kakor kaže, bo primanjkovalo tudi letos sena in bo letina za isto na sploh slabejša od lanske. Kdor ima pod palcem, ne bo si pustil rasti sivih las, kajti tak si bo takoj pomagal iz zadrege, nakupivši si pomanjkujočo krmo že sedaj, dokler je ista še po ceni. Hujše pa se bo godilo onemu, ki denarnih sred- stev za nakup krme nima. Računal bo, koliko sena in detelje približno pridelal in ali bo ta množina zadoščala, da prehrani živino do bodoče košnje. Ako mu končni račun pokaže, da seno in detelja, ki bi jo lahko pridelal, ne bosta zadoščala, napravi takoj svoj sklep, ki ob- stoji navadno v tem, da vso ono živino, ki je ne more prehraniti, proda. Žalibog pa se ta nepremišljeni sklep prepogostoma takoj izvrši, kar je velik pogrešek. In zakaj? To ti hočem, dragi kmetovalec, pojasniti v na- slednjem.

Tak sklep, kakoršnega si napravil ti, to je, da ne- kaj živine prodaš, napravilo je tudi mnogo drugih živi- norejcev v okraju. Prodajati začneš živino ti, drugi, tretji itd. in kaj se zgodi? Mesarji, mečetarji in prekupci, ki zavohajo, da se nahajate v stiski, ponudijo vam kolikor mogoče malo za vsako glavo. Ker je navadno v takem slučaju odjemalcev malo, živine pa mnogo na prodaj, za- to živini cena naglo pada. Kajti ljudsko pravilo se glasi: »Čim več je blaga na prodaj in čim manj je odjemalcev, toliko cenejše je blago.« Iz tega lahko posnameš, da boš trpel že pri prodaji sami občutno škodo.

Verjemi mi, da boš imel vrh te še drugo škodo, ki bo trajala še leta in leta. Zato te svarim, ne obupaj tako naglo in ne delaj takih nepremišljenih sklepov, ako se nahajaš v stiski glede krme. Preden se odločiš za to, da živino prodaš, pomisli rajše dobro in imej vedno to pred očmi, da bo morda prihodnje leto krme zopet do- volj. Pomisli obenem dobro, ali ne boš moral morda prihodnje leto, ko boš imel krme dovolj a živine pre- malo, živino zopet nakupiti ter izdati za nakup iste morda 2 a 3krat več, nego si skupil sam za ono živino, ki si jo lani prodal. Kajti če bo prihodnje leto sena dovolj, bo malokateri živino prodajal, a ker bo mnogo takih, ki bi jo radi kupili a malo onih, ki bi jo radi prodali, zato bo živina tudi precej draga. Prodajati pod ceno in ku- povati za drag denar, to gotovo ni pametno. Takemu človeku lahko rečeš v obraz, da je zapravljivec.

Oni, ki živino prodaja, ko krme primanjkuje, bo pa imel še drugo škodo. Le pomisli, s kolikimi težavami, koliko stroškov in koliko let je treba, da spodredi kmet par glav lepe in dobre živine. Z druge strani pa po- misli, da ne bo trpel tvoj žep le zato, ker si pod ceno živino prodal, ampak da boš imel tudi dokaj zgube na poljskih pridelkih. Ker če ne rediš toliko glav živine, kolikor jih moraš rediti, da svoje polje pravilno obde- luješ in pognojiš, potem tudi nisi v stanu, da bi pridelal toliko, kolikor si pridelal poprej, ko si imel primerno število glav v hlevu. Morda porečeš: »Tega ne morem, onega ne smem, kaj naj pa storim, ker ne bo krme za živino zadoščalo? Veš kaj? Prodaj, sicer pa le tako ži- vino, ki ti v razmerju z izdatki, ne donša dovolj, boljše pa obdrži. Kajti če prodaš živino, ki je glavni vir kme- tijskih dohodkov, in obenem še celo najlepšo in naj- boljšo, potem boš čutil to ne eno leto ampak več let. Skrbi pa dalje da živina, ki jo obdržiš, ne bo stradala in da ne shujša in da bo dajala primerno množino mleka, oziroma da bo ravno tako dobra za delo, kakor je bila poprej. Če živina enkrat shujša, ne popravi se tako zlepa in ako je mleko vsled stradanja zgubila, bo težko več dobra molznica.

Ko krme primanjkuje, nadzoruj pridno svoj hlev in senik. Sedaj pa imaš še dovolj časa, pridelaj na nji- vah lahko dokaj take krme, s kojo prišteš lahko mno- go sena in detelje.

Zato poskrbi, da se preorjejo vsa deteljišča, ki so slabo obrastena, da se preorje vsako njivo takoj, ko si pobral ž nje žito in druge zgodnje pridelke. Skrbi za to, da se preorje njiva kolikor mogoče globoko, ker le v globoko preorani zemlji ne bo škodovala rastlinam zlepa suša, pa tudi posejane ali posajene rastline se bodo tu krepkeje razvijale! Če ni bila njiva že za prejšni pridelek dovolj močno pognojena, da jo za nekatere rastline pognojiti. Na njivah pridelaj do jeseni lahko prav mnogo zelene krme, kakor zelene turšice ali pitnika, repe in pese, skrbi pa tudi za pomladansko krmo s tem, da obseješ njive z ržjo in laško deteljo.

Če si se odločil za setev pitnika ali zelene turšice in jo hočeš sejati na strnišče, za graham ali opešano deteljo pognoji jo pred oranjem dobro s hlevskim gno- jem. Če je rastel na njivi poprej zgodnji krompir, polij pa njivo le z gnojnico ali stranišnico nato zorji jo v laz, posej turšico, a ne preveč na gosto ker drugače bo šibka in bleda, ter povleči nato njivo z brano. Boljše od navadne turšice je takozvani »konjski zob«, dasiravno raste bolj počasi. Za vsako njivo (1000 sežnjev kvad.) se potrebuje 60 do 70 kg semena. Ko zraste ped visoka ter je šibka in bleda, zalij jo s stranišnico ali pa z gnoj- nico. Kdor pa nima dovolj hlevskega gnoja raztrosi naj preden orje na vsako njivo prostora 90 kg superfosfata, 100 kg amonijakovega sulfata in ako primanjkuje kalija 50 kg kalijevega sulfata.

Zelena turšica je živini jako priljubljena krma, ker je sladka in sočna. Ko je precej visoka, naj se jo začne kositi ali žeti. Poklada se jo živini lahko do pozne jeseni. Ako pa ni mogoče pokrmiti dotlej vse, naj se jo pokosi o toplem in suhem vremenu in podela v kislno krmo. V to svrhu naj se skopa 2—3 m široka, 1 in pol m glo- boke in po potrebi dolge jarke, shodi naj se jo dobro kakor repo ali zelje za kisav, dene na vrh 1—1 in pol m na visoko še druge in pokrije ped na debelo z zemljo. Greben nasipa pa naj ostane odprt Turšica se v kupu segreje in kadar se je segrela in peče v roko tako, da ne vzdržiš, pokrij jo z zemljo še bolj na debelo. Kadar vročina v kupu pojena, zasuj z zemljo tudi greben nasipa. Tako spravljena se ohrani turšica skozi dalj časa; po- stane sicer temnejša, diši po kislem, a govedo jo zelo rado žre. Ker je zelena turšica premalo tečna, zato naj se poklada živini obenem deteljo ali kako drug tečnejšo krmo. (Prihodnjič naprej.)

Cenjeni naročniki!

Pol leta je zopet minulo in obračamo se do Vas, da ponovite svojo naročnino. Marsikdo je slučajno, bodisi iz tega ali onega razloga, z naročnino zaostal. Prosimo tedaj, da poravna vsakdo ta mali svoj dolg, kajti le na ta način je redno dostavljanje mogoče. Naročnina je pač tako nizka, da jo lahko vsakdo plača.

»Štajerc« košta za Avstrijo za celo lelo 3 K, za pol leta 1.50 K; za Nemčijo za celo leto 5 K; za Ogrsko (in Hrvatsko) za celo leto 4.50 K; za Ameriko za celo leto 6 K, za drugo inozemstvo sorazmerno.

„Štajerc“

te največji, najobširnejši in najbolj neodvisni tednik na Štajerskem in Koroškem. Program mu je: gospodarsko delo, narodni mir, napredek kmetskega in obrti niškega ter delavskega stanu. Zato pa naj bode »Štajerc« tudi v vsak- kmetski hiši.

Na delo

naj korakajo vsi, ki imajo resno voljo, da se naš list razvije, da postane še bolj razširjen, še bolj obširen. Vsakdo naj pridobi vsaj enega no- vega naročnika in povečali bomo lahko list, kar je z ozirom na veliko gradivo velepotrebno.

Naprednjaki, delujte za vaš list!

Uredništvo in upravništvo.

Povodom birmne razpošilja svetoznana tvrdka ur Maksa Bähnel na Dunaju, IV., Margarethenstrasse št. 27/27 nov cenik birmskih ur, »zlatnine in srebrnine po najnižjih fabriških cenah. Dober glas in sedemdesetletni obstanek tvrdke jamčijo za izvrstno, reelno postrežbo. Naši cenjeni čitatelji dobijo na naročilo taki cenik z nad 5000 podobama zastoj in franko. 273

Loterijske številke.

Gradec, dne 24. julija: 50, 22, 76, 53, 15.
Trst, dne 17. julija: 9, 29, 5, 32, 44.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj priloži vprašalnemu pismu retur-marko. Brez marke ne pošiljamo odgovora.

SINGER

„66“

najnovejša in najpopolnejša šivalna mašina.

SINGER

Mašine

dobite edino v naših zalogah.

Singer Co. akc. dr. za šivalne stroje

PTUJ, Hauptplatz 1.

Vzemite prijazno na znanje!

Vse od drugih pod imenom »Singer« ponujane mašine so narejene po enemu naših starejših zistemov, ki zaostaja daleč za našimi novejšimi zistemi šivalnih strojev in to v konstrukciji, trajnosti in zmoglosti. 460

Razglas.

Na deželni kmetijski šoli s slovenskim učnim jezikom v Sv. Jurju na južni železnici, katera se bode otvorila z začetkom oktobra t. l., oddati je službo direktorja in službo strokovnega učitelja s službenim nastopom s 1. septembrom 1909.

Kompetenčne prošnje za eno teh služb so po predpisanem službenem potu do 15. avgusta 1909 pri štajerskem deželnemu odboru v Gradcu vložiti.

Več o tej zadevi glej v številki tega lista z dne 25. julija 1909. 456

Pridni

zidarski polir

s kakimi 20—30 zidarji za kamenje (Bruchstein) in opeko dobi pri stavbinskem mojstru **Robert Smielowski** v Ljubljani takoj delo. 468

Tržna poročila.

Ptuj, tedenski sejem dne 21. julija 1909:

Vrsta	Mera in teža	Sred. cena	
		K	vin
Pšenica—	50 kil	14	50
Rž	50 kil	10	—
Ječmen	50 kil	9	50
Oves	50 kil	11	—
Kuruza	50 kil	9	—
Proso	50 kil	10	—
Ajda	50 kil	9	50
Krompir	50 kil	2	80
Fižol	50 kil	—	—
Leča	1 kila	—	64
Grah	1 kila	—	56
Kaša	1 liter	—	28
Pšenični gris	1 kila	—	60
Riž	1 kila	—	44
Sladkor	1 kila	—	84
Češplje	1 kila	—	88
Cebule (luk)	1 kila	—	48
Kimel	1 kila	1	32
Brinjeve jagode	1 kila	1	40
Hren	1 kila	1	—
Zelenjava	1 kila	—	60
Ustna moka	1 kila	—	54
Moka za žemlje	1 kila	—	52
Polentna moka	1 kila	—	48
Goveje maslo	1 kila	3	28
Svinjska mast	1 kila	2	—
Špeh frišni	1 kila	—	—
Špeh okajeni	1 kila	1	90
Žmave	1 kila	—	—
Češplje frišne	1 kila	—	—
Sol	1 kila	—	24
Puter frišni	1 kila	3	20
Sir, štajerski	1 kila	—	—
Jajca	33 kom.	2	—
Goveje meso	1 kila	—	40
Telečje meso	1 kila	—	46
Mlado svinjsko meso	1 kila	—	36
Drevesno olje	1 kila	—	40
Rips olje	1 kila	—	80
Sveče, steklo	1 kila	—	1
Žajfa navadna	1 kila	—	70
Žganje	1 liter	—	60
Pivo	1 liter	—	88
Vinski jesih	1 liter	—	44
Mleko, frišno	1 liter	—	40
Mleko brez smetane	1 liter	—	20
Les, trdi, meter dolgi	1 kub. met.	9	16
Les, mehki, meter dolgi	1 kub. met.	7	—
Lesni ogelj trdi	hektoliter	2	—
» » mehki	» »	1	80
Premog (Steinkohle)	100 kila	—	2
Mrva	50 kila	—	70
Slama (Lager)	50 kil	—	7
Slama (stelja)	50 kil	—	6
Zelje, glava	1 kom.	—	4

Mestni urad ptujski, dne 21. julija 1909.

LEPO POSESTVO,

obstoječe iz ene njive eden gozd in pri hiši travnik. Hiša novo popravljena, obstoji iz treh sob, kuhinje, špeis, velb in klet, in pri hiši lepo sadonosno drevje; se iz proste roke prodaja, eno uro od Maribora in 10 minut od železniške postaje Hoče; več se izve pri gospodu Kreitnerju v Rogozi. 447

1909. suhe jedilne gobel

Kupim vsak dan vsako množino gob ter tudi vse vrste žita, fižola, kokoši, jajca, sadje, zelenjavo po najboljši dnevni ceni. Oskar Moses, Ptuj, Unterdraugasse 6; filijalka v Račnici št. 21. 452

Pridni, solidni

kovači za kladivo, ki se razumejo pri izdelovanju sekir za les vsake vrste, ki znajo dobro „lohat“, kovati (ausschmieden, ausmachen), dobijo v štajerskem podjetju „Columbushütte“ Maria Rast, sp. Štajersko, trajno in dobro akordno delo. Zene in hčerke oženjenih kovačev pa dobijo lahko pri isti firmi v fabriki užigalnega blaga v Maria Rastu delo. 436

Uslužbenec

(Kohlbrenner) dobi dobro službo in lepi zaslužek v žagi Cleinseich v Vuzenicah (Saldenhofen). 431

Deli žage

za celo žago (Fürsatz-Säge), grindl, vodno kolo, kamrad, velni, šajbe za jermena itd. prodaja po ceni Franz Cleinseich v Vuzenicah (Saldenhofen). 432

Zdrave delavce in delavce

tudi cele družine dobijo v tovarni užigalnega blaga v **Marija Rastu** pri Mariboru trajno in dobro delo ter tudi prosto stanovanje. 359

Lepo posestvo

z velikim sadonosnikom, letos obilno jabolk, hiša z 3 sobami in gospodarsko poslopje, 2 studenca, z obilnim sadjem vred, 10 minut od Rogaske Slatine za prodati. Cena se poizve pri gosp. Jožefu Waida, Rogaska Slatina. 437

Kučijaž

k 3 konji se sprejme pri graščinskem obkrbništvu grada Neustein, p. Radna na Kranjskem. Več se tam izve. 454

V tovarni za vozove Pergler v Mariboru, Mühlgasse 44, se sprejme 457

kovaški učenc.

Tudi se tam gotove stare kakor nove vozove prodaja.

Delavci

pridejo do prepričanja, da dobro šivano perilo, hlače, obleke itd. najboljše pri Wessiaku v Mariboru, Draugasse, kupijo. 458

Damske

bluze, šosi, predpasniki itd. gotovi ali po meri, kupuje se kakor znano najboljše pri Wessiaku v Mariboru, Draugasse. 459

Neoznjeni krojač

za trgovinsko delo pri prostem stanovanju se takoj sprejme pri Josef Presker, Röttschach pri Konjicah. 467

Pekovski učenc

se takoj sprejme pri gospej Ani Kepe v Cirkovcih; star naj bode od 15 let naprej. 469

Učenec

z dobro šolsko izobrazbo, zmožen nemščine in slovenščine, se sprejme pri g. Josef Winkler, trgovina z mešanim blagom v Slov. Gradcu. 463

Proda se dobro ohranjeno mašino za čiščenje žita, kje? pove uprava „Štajerca“.

Čudež industrije!

Vsled velikega sklepa oddajam po smešno ceni samo

K 4-60

eno krasno, tanko ameriansko zlato-duble brisno žepno uro, ki se ne da razločiti od pravega 14 karatnega zlata, s 36 urnim antimagnetskim anker-kolesjem, zlačeno veržico vred 3 kom. K 129

Natanko ista v nikelnu ali gloria srebru lepo gravirano pokrov 1 kom. K 345 s posrebreno veržico 2 kom. K 63

Brez rizike! Izmenjava dovoljena ali denar nazaj! Pošilja se povzetju ali naprej-plačilu svote. Il. ceniki zastoj in frank.

E. Holzer, Krakova, Stradom 1826.

RAZGLAS.

Vsled ugodnega priložnostnega nakupa konkurznih mas, je podpisana firma v prijetnem položaju, da odda čudežno ceno, dobro, pravobarvno solidno blago. V lastnem interesu se prosi, da se naročila hitro vpošlje: 1000 m lepih zagrinjal iz špic, 100 cm široko preje K 1—, zdaj 44 h, še boljše preje K 140, zdaj 65 h per m. 800 m lepo mustrani plavi druk s svilnatim glancem, preje 90 h zdaj 50 h per m. 800 m plavo platno dvojne niti za predpasnike, preje 85 h zdaj 65 h. 1000 m krasnih modernih perilnih štofov, svitilo in temno, preje 85 zdaj 50 h. Krasni atlas-satini razne barve in muštri preje K 110 zdaj 78 h. 600 m lepih gladkih voljnatih štofov vseh barv, 120 cm široko, preje K 190 zdaj 120, še lepši preje K 290 zdaj 190. 450 m modernih pepita-štofov, malo in veliko karirano, 120 cm širokih, preje K 185 zdaj 115 K. 300 lepih modernih voljnatih šosov, vseh širokosti in dolgosti serija 1: preje K 7— zdaj K 550; serija 2: preje K 13—, zdaj K 9—. Moderni perilni šosi preje K 5—, zdaj K 3—. 320 spomladnih in poletnih bluz, svetlih in temnih, preje K 320, zdaj K 230, še lepši preje K 6—, zdaj K 450. Nežni šolski voljnasti štofi za bluze in otroške obleke 120 cm široke, preje K 185, zdaj K 115. 1000 lepih pasov za dame, črnih, preje K 150, zdaj 98 h. Krasno čisto-židani gumi pasi vse barve preje K 350, zdaj K 135. 540 gospodarskih predpasnikov širokih za štrpance preje K 130, zdaj 90 h; iste v težkem dvojnem druku preje K 190, zdaj K 130. Dobre ženske srajce iz cesarskega platna s špicami preje K 195, zdaj K 130, iste štikane preje 270 K zdaj 145 K. 420 parov dobrih črnih ženskih nogavic, preje 75 h zdaj 45 h, še boljše 60 h. 380 p. možkih nogavic preje 60 h zdaj 35. Krasni židano-imitacijski šali vseh barv preje 190 zdaj 138 K. Dobre rokavice za moške in ženske preje 150 K zdaj 90 h. 800 dril-čevlje za cesto, sive, črne in rnjave, usnjati podplat za gospode preje K 3— zdaj K 190, za gospe preje K 270 zdaj 150 K, za otroke do 6. leta 95 h, do 10. leta K 110. Iste čisto v usnju obšivane za par 40 več. Lepi reform ženski predpasniki preje K 3—, zdaj K 170. 460 obrisalnikov za štrpance preje 60 h zdaj 35 h, še boljše preje 75 zdaj 45 h. 1000 m tirolskega platna preje 65 zdaj 44 h, še boljše 52 h. Močno grobo-nitno kmetsko platno preje 80 zdaj 55 h. Krasno rumburško platno 82 cm široko preje 85 h zdaj 55 h. Težko 150 cm široko kmetsko platno preje K 195 zdaj 135. Dobri oksford za srajce 1000 m preje 70 h zdaj 45 h, zelo težko preje 95 h zdaj 60 h. Dobri tkalski cajn navadno široki, preje 60 h zdaj 44, cela širokost tuhne preje K 130 zdaj 90. Lepe kasten-dekne iz dobrega viks-platna lepo pisani 115x70 preje K 290, zdaj K 170. 400 lepih buret garnitur, 2 odeje za postelj in 1 za mizo, bordo in zeleno preje K 13—, zdaj K 9—. 300 lepih pisanih tennis-zastorov 2 stranki 1 draperija preje K 380 zdaj K 280. 650 m tepitov (Lauf.) preje K 1— zdaj 60 h pr. m, še boljše preje K 130, zdaj 95 h pr. m. 900 tuc. barvanih dobrih žepnih robcev 1/2 tuc. preje K 190 zdaj K 110. Lepi beli žepni robci z barvanim atlasovim robcem 1/2 tuc. preje K 170 zdaj K 1—. 350 kom. obrobjenih belih rjuh preje K 3—, zdaj K 170, čisto težke iz tirolskega platna preje 360 K, zdaj K 260. Lepe poletne flanelne odeje za postelj preje K 450 zdaj K 270. 5000 velikih klepcičov dobre voljne za štrikati vseh barv preje 20 h zdaj 10. 800 velikih štren voljce za štrikati vseh barv, preje 58 h zdaj 40 h. 350 tuc. najfinejše rožne žajfe, vse dišave, 1/2 tuc. preje K 110 zdaj 72 h. Lepa velika tašna za nakup z okroglim držajem preje K 210 zdaj K 1—. Nežni poletni robci za na glavo svitli in temni preje 68 h zdaj 45 h. Krasni židani robci za na glavo vse barve, preje K 580 zdaj K 420, v pol-židi preje K 390 zdaj K 230. Komplet velike lovske srajce vseh velikosti preje K 160 zdaj 98 h, z dvojnimi prsi K 110. Lepe turistovske srajce iz flanela in zefirja preje K 3— zdaj K 170, še lepše K 220, za dečke K 110. Lepe okinčane srajce za štrikanje preje K 350 zdaj K 230, z lepimi prsi (Faltenbrust) 50 h več. Moderni lepi ovratniki preje 40 h zdaj 26 h. Elastični hlačniki (Hosenträger) preje K 120 zdaj 70 h. Dobre močne oksford-srajce za moške preje K 210 zdaj K 135, še boljše K 185. Dobre gradl-spodnje hlače bele in barvane preje K 190 zdaj K 110, zelo težke K 185. Dobre zgornje hlače za štrpance preje K 590 zdaj K 390. Krasne obleke za otroke iz perilnih štofov 1. velikost K 140 z 30 h po-važanjem. 250 tejsst mornarskih oblek za dečke K 195 s 40 h zvažanjem. Lepe čepice za dečke in dekleta preje K 130 zdaj 78 h. Moderne čepice za gospe preje K 120 zdaj 70 h. — Od tega tu navedenega blaga se ne more muštre pošiljati, ali kar ne dopade, se takoj nazaj vzame. Vsak kupec, ki naroči čez 10 K, dobi vkljub nizkim cenam praktični dodatek zastoj. Čez 20 K se pošilja poštne prosto.

„Kaufhaus zur Südbahn“ (prodajalni pri južni železnici) Gradec, Annenstraße 68.

Prosi se za natančni naslov.

Okrajni odbor ptujski

več zelo lepih
stokrvnih teličk in bikecov
pincgavskega plemena

442
Posestniki, kateri želi takšno živino pridobiti, naj se v pisarni okrajnega zastopa oglasi. Okrajni zastop pomaga polovico cene takšne odjemalcu plačati.

Štiri nove zidane vile

372
v sobani, 3 kuhinje, veža, lepa klet, kuhinja za perilo, kence, lepi veliki vit, 12 let davka oproščen, stojijo v Studenci pri Mariboru na Lembaški cesti in je vsaka za 100 kron za prodat in za izplačat je 4.600 kron; ta del je 4 3/4% obrest. Za vprašat je v Mariboru pri **Josefu Nekrepu**, tesarski mojster, Maribor škofskem predmestju ali pa v Studenci v kavarni.

Meščanska parna žaga.

novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju vren kralnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

Vinogradniška

zadruha
(Weinbaugenossenschaft),
r. z. z neom. z. v
PTUJU

444
priporoča uljudno nakup v sodcih od 56 litrov naprej: 1908. haloška in zavrčka
naturalna vina
po ceni od K 32.— do K 50.— pri hektolitru.

Sortna vina, cene po kakovosti in naturalna vina prejšnjih letnikov najboljše in srednje kvalitete po primernih cenah.

Viničarjev

450
kolikor mogoče veliko delavskimi močmi se mejimo pri graščinskem oskrbništvu v Dornavi (Možganjce).

Fotografična manufaktura

FRUWIRTH & COMP.

Dunaj VI. Gumpendorferstrasse 9.
Vsi modeli 398
fotografičnih aparatov
Prizmen-glaži itd.
Solventno olajšanje plačil za odjemalce.
Cenik zastonj in franko.

Štiri tedne na poiskušnjo

in ogled razpošiljam svoja kolesa (bicikle) proti povzetju. Deli koles čudovito ceno in dobro. Cenik s slikami franko!
Franz DUŠEK, tovarna koles, Opočno Nr. 100
a. d. Staatsbahn, Böhmen.

AUSTRO-AMERICANA
TRIEST NEW-YORK
Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in varnostno potovati naj se obrnejo
Simona Kmetek
v Ljubljani Hlohovska ulica 26.
Kahovrstnu Pojasnilu daje se brezplačno.

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelji!
1 kg. s vih slisanih 2 K; boljših 2 K 40 h; na pol belih 2 K 80 h; belih 4 K; belih mehkih 5 K 10 h; 1 kg. najfinejših, sneženo-belih, slisanih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg. flauma (Daunen) sivega 6 K, 7 K; belega 10 K; najfinejši prsni 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.
Gotove postelje
iz krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga, 1 tuhent, 180 cm. dolg, 116 cm. širok, z 2 glavnima blazinama, vsaka 80 cm. dolga, 58 cm. široka, napolnjene z novim, sivim, trajnim in flavmastim perjem za postelje 16 K; pol-danne 20 K; daune 24 K; posamezni tuhenti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne blazine 3 K, 3 K 50, 4 K. Se pošlje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmenjava ali vrnitev franko dovoljena. Kar ne dopada denar nazaj. S. Benisch, Deschenitz Nr. 716, Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Karl Kasper

trgovina zmešanim blagom in zaloga smodnika
PTUJ
priporoča svojo bogato zalogo špicerijskega blaga, nadalje smodnika za lov in razstrelbe, cindžnore ter predmete municije za lov kakor patrone, kapseljne, šrot itd., nadalje glavno svojo zalogo v umetnem gnoju za travnike, njive in vinograde i. s. Tomažova moka, kajnit, kalijeva sol itd., nadalje krmilna slama prešana, raffiabast in bakreni vitrijol itd. po najnižjih cenah. 92

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptujju.

Čas za kopanje: na delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1 ure zaprta); na nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure opoldne.
1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „brausebad“ z rjuho K — 60; postrežba K — 10.

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju — **KAPILOR št. 2**. Povzroča, da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prahaj in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznanic. Stane poštnine prosto na vsako pošto lonček 3 K 60, 2 lončka 5 K. Naročila naj se samo od mene pod naslovom
PETER JURIŠIČ
lekarnar v Pakracu št. 200 v Slavoniji. 87

Veliki cenik zastonj!

Zelezniška-Roskopf

Patent K 5.—
Garancija 3 leta
drugače denar nazaj.

Ura ima 8 kamenjev, lepa emajl-cifernica, gre 32 ur, pravo nikelnasto ohišje, ki ostane belo z drugim pokrovom za prah, gre garantirano na pol minute.

Prave srebrne ure	K 6.50
3 srebrnimi manteljni	9.50
Srebrni-tula dvojni mantelj	13.—
Zlate damske ure	19.—
Srebrne verižice	2.—
Stenske ure	2.—

Največji cenik zastonj.
A. KIFFMANN
največja fabrika ur, zaloga, eksport
Maribor P. 1. 425

Hranilno in posojilno društvo v Celju

reg. zadr. z neom. zav.
CELJE,
v velikem posloju nemške šparkase nasproti kolodvoru
prevzame
hranilne vloge proti 4 1/2%
dnevno obrestovanje (od dneva vlozbe do dneva dvignjenja). Rentni davek plača zavod. Dovolj kredit i. s.: hipotekarni kredit po 5 1/2%, kredit z jamstvom proti menici ali dolžemu listu po 6%, kontokorent-kredit po 6%.
38
Predstojništvo.

veliko manufakturno trgovino **Johann Koss, Celje** na kolodvorskem prostoru na voglu (Stadt Wien) 170
priporočamo zaradi njene solidnosti in nizkih cen najtoplejše.

Styria- bicikelni

Novi modeli 1909.
Cena za gotov denar:
„Styria“ - bicikelni K
140 K 160 (fino cestno
kolo).
K 180—200 (najfinejša
cestna kolesa).
K 240 (isto).

(Halbrennmaschinen) s patent Styria-Glockenlager.
Že rabljene, toda še prav dobre bicikelne po 80,
100 K. Po ugodnih pogojih prodajava na obroke samo
zanesljivim kupcem in proti dvanajstmesečnemu
plačilu in sicer samo nova kolesa. Na zahtevanje
vsakomur, ki misli bicikel kupiti, se pošlje cenik. Styria-
bicikelni so dandanašnji najiminennejši fabrikati, in naj-
večja tovarna na Avstrijskem izdeluje te bicikelne kakor
tudi posamezne dele.

V zalogi imava tudi vse posamezne dele bici-
kelnov in tudi Reithoferjeve zračne cevi (Luft-
schläuche und Laufmäntel).

Brata Slawitsch,

generalna zastopnika za okraje 225

Ptuj, Ormuž, Rogatec in Središče.

Naročila naj se pošljejo na naš naslov, ker fabrika posa-
meznih koles ne razpošilja in ne proda privatnim osebam.

Birmska darila!

Prave srebrne - remontoar ure z
srebrno verižico in priveškom, c.
kr. puncirane z usnjenim futer-
lom. Vse skupaj

kron 10⁰

3 letna pisarna garancija, pošilja
se po povzetju.

Prva in največja zaloga ur
Maks Böhnell, Dunaj
IV. Margaretenstrasse 27/27.

Roskopf⁴ ura iz nikelna K 3⁰⁰. Srebrna K 7⁰⁰. „Omega“
K 18⁰⁰. Zlate ure K 18⁰⁰. Zlate verižice K 20⁰⁰. Zlati pr-
stani K 5⁰⁰. Ura na nihalo K 7⁰⁰. Budilnica K 2⁰⁰.
Zahtevajte moj veliki cenik z nad 5000 podobami, ki se vsa-
kemu na zahtevanje vpošlje zastoj in franko. 271

Hans Wouk

veletrgovina z mešanim blagom,
771 vinom in žganjem

v Poličanih

priporoča p. t. občinstvu svojo bogato zalogo
izbornega špecerijskega blaga, kakor fine parne
moke, vinberle, cibebe, kave, masti, jedilno olje,
petrolej itd. kakor tudi zalogo manufakturnega
blaga, štofi, druki, platno itd.

Nakupuje

žitje, jajca, maslo in poljake pridelke.

Nakup in prodaja

dobra pristna narurna vina en gros in dobre
pravo žganje en gros in en detail. 80

200 hektolitrov pristnega vina

imam za prodati po nizkih cenah od 28 kron pri 100 litrih naprej;
največ bela vina, črna, rudeča in druga, na železnico postavljeno
na postajo Ajdovščina ali pa Postojna. Tudi kupim vinske sode od
100 litrov naprej iz hrastovega lesa, najsibode stare ali nove, samo
da so v dobrem stanu. Se priporočam 417

JOSIP COTIČ,

trtničar in vinogradnik, Vrhpolje, p. Vipava, Kranjsko.

Štev. 704 **Flobert Teschin „Warnand“**, kaliber
6 ali 9 mm s krepkim robotim laufom, dolgost 1 m, za streljanje
s šrotom in kroglo, teža 1³/₄ kile, za K 14⁰⁰. Se pošlje edino po
povzetju. — Il. cenik orožja zastoj in franko.

Franc DUŠEK, tovarna pušk **Opočno** štev. 78
a. d. Staatsbahn Češko. 336

Jos. Kasimir

trgovina s špecerijo, barvami in z mešanim blagom
nasproti **W. Sirk's Nfl.** in filijalka nasproti minoritske
cerkve

PTUJU

priporoča svojo bogato zalogo najfinejše **surove** in
žgane kave, ruski čaj, **kognak**, rum, **slivovka**,
najfinejše **kandite**, župne kocke, **mineralne vode**,
najfinejše **namizno olje**, bučno olje, **jesihova**
esenca in za izdelovanje **žganja** itd.

Semena za vrt, polje in travnik, stelja iz šote,
najboljša **stelja**, **klajno apno**, **Lukulus**, najboljša
svinjska krma. 35

Velike množine

restov.

Rumburško platno za
srajce B . . . . . à K — 46 po metru
resti za obrisalnike,
(hantle), čisto platno
in polovično platno . . . . . à K 3⁰⁰ — po 10 kom.
žepni robci beli . . . . . à K 2⁵⁰ po 10 kom.
žepni robci barvani . . . . . à K 1⁵⁰ po 10 kom.

beli resti damast-gradl za
postelje (Bettüberzüge)
prima kakovost 120 cm
široko . . . . . à K — 65 in 80 po metru
beli resti damast-gradl za
postelje prima kaka-
vost 85 cm široko . . . . . à K — 46 in 65 po metru
pošlje po povzetju

tkalnica platnenega blaga HEINRICH PICK Trautenau

na Češkem. 389

Kar ne dopade, se radovoljno nazaj vzame in
denar nazaj pošlje.

Varstvena marka „Anker“

Liniment Caspici comp.

nadomestilo za
anker-pain-expeller

je znano kot odpeljavajoče, izvrstno in bolečins odстранjajoče
sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h,
1⁴⁰ in K 2⁰⁰. Pri nakupu tega priljubljenega domačega
sredstva naj se pazi na originalne steklenice v škatljah z
našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno
to sredstvo.

Dr. Richter-Jeva apoteka „zlati lev“
v Pragi, Elisabetstr. št. 5 nov.
Razpošilja se vsak dan. 690

Fabrika kmetskih in vinogradniških
mašin

Jos. Dangel's nasled. v Glöcksbachu (Štajersko)

priporoča najnovjše vitale mlatilne stroje, stroje
za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, re-
bier za koruzo, sesaluice za gnojnico, trijerske
stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje
(Handschepp- und Pferdeheurechen) za mrvo obrabati,
stroj za košnjo trave in žitja, najnovjše gleisidorfne
sadne mline v kamenitih valčkih zacianane, hidravlične
preše, preše za sadje in vino. (Orig. Oberdn.
Differenzial Hebelpresswerke) patent „Düchscher“, da
sajveč tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške mline
(Gusstahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in
garancijo. — Cenik zastoj in franko

Pozor! Čitaj! Pozor! Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz
najboljših gorskih
zelišč — ter se is-
vrstno in z najbolj-
šim uspehom vpo-
rablja proti zastare-
lemu kašlju — boljši
v prsih, — prehlaj-
jenju v grlu, hripa-
vosti, težkem dha-
nju, astmi — plju-
nem kataru, suhem

kašlju, tuberkulozi itd. itd.
Delovanje izborno, vspeh siguren. Cena
franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40
vin., 4 steklenice 5 K 80 vin., po povzetju ali
če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenice
se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišiča,
lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonska)

Puške!

Lancaster od K 26⁰⁰, flobert-puške od K 8⁵⁰,
pištole od K 2, samokresi od 5⁰⁰. Popravljamo
po ceni.

Cenik s slikami franko.
F. Dušek, Opočno
št. 104 a. d. Staatsbahn, Böhmen.

Kranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

1862. Mestni de-
narni zavod.

Vstanovljena leta
Čekovnemu ra-
čunu št. 808051
pri c. kr. poš-
tno-hranilničnem
uradu.

priporoča se glede vsa-
kega med hranilnične zadeve spada-
jočega posredovanja, istotako tudi za posredo-
vanje vsakršnega posla z avst. egersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno
vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.